

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felcélős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybcskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 52. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy órára ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, március 3.

Gyermeknap Nagybcskerekén.

Nagybcskerek, március 3.

A magyar társadalmi mozgalmak közt egyik legszebb az, mely néhány év óta áll fenn, de máris nagy eredményeket mutathat fel: az elhagyott gyermekekről való gondoskodás. Mikor az országgyűlés az állami gyermekvédelemről szóló javaslatot tárgyalta, Széll Kálmán akkori miniszterelnök kijelentette, hogy az állam tevékenységével karöltve kell haladni a társadalom tevékenységének, hogy a gyermekvédelem ügye sikerrel járjon.

Azóta évek multak el és a magyar társadalom valóban szeretettel karolta fel az elhagyott gyermekek ügyét. Ezt a társadalmi jótékonyt szolgálja a gyermeknap is. Alig van városa az országnak, hol a gyermeknap fényes anyagi eredményt ne járt volna.

Nagybcskerek az elsők között volt az országban, ahol a „Torontál” c. napilap kezdeményezésére lelkes férfiak megalkották a gyermeknap intézményét, azonban ez az intézmény nálunk nem ment még át teljesen a köztudatba. Ebből az következik, hogy e nagyfontosságú humanitárius és szociális intézménynek minél nagyobb propagandát kell csinálni és minél szélesebb körökben kell annak híveket szerezni.

Irjuk pedig ezeket a sorokat abból az alkalomból, hogy Nagybcskerekén már folynak az előkészületek az idei gyermeknapra. Nálunk nagy szépséghibája azonban ez intézménynek az, hogy az iparosok és kereskedők nem nagyon hevüinek a gyermeknapért. Ennek pedig megvan a maga természetes oka. A gyermeknap a kereskedelmi és iparüzletek megadóztatása. Országszerte ugy van, hogy az iparosok és kereskedők szívesen vállalkoztak a gyermeknapra, mert azt remélték, hogy a közjótékonykedés kedvéért a közönség e napon a szokottnál nagyobb bevásárlásokat tesz. A nagyobb forgalom anyagi eredményéből aztán szívesen juttatnak egy csekély százalékot a gyermekvédelmi alapnak.

Más városokban ez valóban így is van. A gyermeknap alkalmából az üzletek egész napon át tömve vannak és az iparos vagy kereskedő a több jövedelmének a fölöslegét juttatja a jótékony célnak. Amde nálunk Nagybcskerekén magunk is meggyőződünk róla, a gyermeknap alkalmából épügy alig van vevő a boltokban, mint más alkalmakkor. Az üzletek tulajdonosai tehát a sajátjukból kénytelenek gyakran nem is csekély összeget felajánlani, mert röstellkednek bevallani, hogy nem volt vevőjük. Ez a társadalmi teher tehát egészen aránytalanul oszlik meg.

Igen sajnálatos volna, ha városunkban a gyermeknap nem járna olyan eredménynyel, mint a milyent ez a nagyfontosságú ügy megérdemel. Azt hisszük tehát, hogy a rendezőknek a közönséget kell különösen figyelmeztetni, milyen kötelességek hárulnak rá a gyermeknap alkalmából. Csak ha a közönség szervezve lesz és szívesen vállalkozik arra, hogy a gyermeknapot általános bevásárlási napnak tekintsi, csak az esetben remélhetni, hogy a gyermeknap nálunk is fényes anyagi és erkölcsi eredménynyel fog járni.

Magyarország földmívelésügye a 1906. évben. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ez évben is külön jelentésben kiadta a szokásos évi kormányjelentésnek tárcájára vonatkozó részét az idevágó statisztikai kimutatásokkal együtt. A jelen és múltból e helyen csak arra a fejlődésre kell utalnunk, melyek az 1906. évi évben a földmívelési kormány intézkedései következtében különösen az állattenyésztés, az állami közönségi és közbirtokossági erdők kezelése, a gazdasági oktatás, a népszerűsítés a Székelyföldön és a hegyvidéken, a szövetkezeti intézmények, a gazdasági munkásszervek, főleg pedig a gazdasági háziipar nyertek. Ezek az eredmények sokkal erősebben esnek latba, mert a jelenlegi kormány a szóban levő évek csak negyedik hónapjában kezdte meg működését és pedig úgy, hogy az évi költségvetés kereteit a törvénytelen kormánytól volt kénytelen átvenni és tekintettel a beállott politikai és gazdasági zavarokra, ebben az évben nagyobb szabású fejlesztő akcióra, mint az év végeig már befejezést is nyert intézkedésekre, nem gondolhatott. Darányi szóban levő kiadványát az érdeklődők míg a kéziratos, a miniszteriumhoz címzett egyszerű megkeresésre megkaphatják.

A „TORONTÁL” tárcája.

Jolánta.

Élt egyszer a jó közepkorban egy ember, aki természetére s hivatására nézve rablólovag volt anélkül, hogy származására nézve a nemes-séghez tartozott volna. Egy kora reggel az erdőben egy fiatal nemes leánnyal találkozott, kit már régóta üldözött izzó vágyaival. Minden kíséret nélküli társaságot elítélő volt a vártól, hogy anemóniákat keressen, melyek kedvenc virágai voltak.

A kisasszony szép volt, a haja mint az arany s a szája férfiszívűeknek a kívánsága. Sokáig kitért a rablólovag üldözése elől, mert nem szerette s mert Azornak, a hegyivár nemes lovagjának volt a menyasszonya.

A rablólovag most azonban védtelenül látván őt, egyenesen hozzávágott, megkötözte kezét, lábát, föltette lovára s belelovagolt vele a közeli erdő sűrjébe.

Ez a tény azonban nem maradt látatlannul. Egy fiatal apród a távolból megfigyelte s mivel a rablóval nem mert kikerülni, egyenesen urához, Azor lovaghoz sietett s elmondott neki mindent.

Mig a ló kettős terhével az erdő hepehupás útján haladt, Jolánta nem szűnt meg a leggyalázóbb szavakat vagdosni a lovag fejébe, máriszt forró imát küldeni a szentekhez, hogy küldjenek neki szabadítót. A lovag mintha nem is hallotta volna, mert eléggé el volt foglalva a leánnyal és lovával.

Mikor az erdő közepére érkezett, leugrott lováról, a nemes leányzó egy fahoz kötötte, maga pedig leheveredett a fűre, hogy kifújja magát. A szép Jolánta azonban oly erélyesen veté hátra a fejét, hogy remek vörös haja a vállaira esett.

— Gazember! — mondá, haragjának szabad folyást adva.

— Az, az — mondá a rablólovag éktelen flegmával.

Az asszonyi kíváncsiság azonban itt sem hagyott nyugtot Jolántának s azzal a kérdéssel fordult elrablójához, hogy voltaképp mit akar vele.

— Épp azt akarom megmagyarázni — mondá a szörnyeteg. — Addig lesz ehhez a fahoz kötve, míg meg nem esküszik a saját szép fejére, hogy sohasem lesz Azor lovagnak a felesége.

— Mi hasznod lenne belőle? — kérdezte Jolánta hideg gunnyal. — Téged úgysem szeretnék soha, a bikanyakkal s duva erődél, mellyel visszaélsz.

— Erről nem vitatkozom Nem akar megesküdni?

— Soha.

— Ez hosszú idő. Remélem, már reggelizett? Majd dében újra megkérdem.

E pillanatban lódobogás hangzott s nemsokára megjelent tájtéző paripán Azor, a hegyi lovag.

— Pusztulj, fickó! — kiáltotta Azor egy oly lovagnak a dőltyével, aki egy gyermeket készült megfenyíteni.

A rablólovag alaposan végigmérte.

— Szívesen visszavonulnék, mert semmi

kedvem dardával fölspékeltem. Ugy látom azonban, hogy fegyver nélkül jött s így ember áll emberrel szemben. Elinnen, lovag!

Azor ur látható meglepetéssel nézett rá.

— Az ágyból szólítottak elő, hogy téged megfenyítselek, fickó s úgy siettem a kisasszony megszabadítására, hogy nem volt időm a fegyverzetemet magammal hozni. Mindazonáltal ezt parancsolom neked, hogy ezt a kisasszonyt azonnal bocsásd szabadon, mert különben megkeserülöd.

— Szabadíts meg magad, Azor ur — szakítá félbs Jolánta, a lovag felé fordítva fejcsékéjét.

A rabló Azor s a kisasszony közt állt, lovát háttárszáron tartva.

— Kitérd indítvány — mondá. — Szabadítsa meg Azor ur. Férfi áll férfival szemben. Küzdjünk meg lovon vagy gyalog, ahogy tetszik! Lándzsá helyett vágjunk magunknak két erős dorongot. Mert e nemes leányzó csak harccá hódíthatja meg.

A rablólovag nagy darab ember volt, Azor ur pedig meglehetősen satnya lovagocská.

— Meltóságomon aluli volna ily jöttment lovaggal megküzdeni — mondá Azor megvető pillantással.

— Szabadítson meg — szólit közbe Jolánta, részint kedvetlenül, részint könyörögve.

— A lovag becsület előbbre való, mint a hőlgyszolgálat — mondá Azor patatikusan. — Ez a fickó sokkal alsóbbrendű népség, semhogy vele megküzdhátnék.

— Elég gyalázat lovagi kötelességekről vi-

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

— Személyi hírek. Jankó Ágoston elispán ma Nagyszentmiklóstra utazott, hogy az ottani sorozásokon elnöködjön.

Ugyancsak ma elutazott dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző Paucsovára, hol az ottani sorozáson elnököl.

— A gyermeknap Torontálban. Nagybcskerekén és Torontálmegyében az idei gyermeknapot április 2-ikán és 3-ikán tartják meg s az előkészületek a rendezésre erősen folynak. Nagybcskerekén a gyermeknap rendezésével Men-czer Lipót vármegyei nyug. főpénztárost és Szilágyi Albert megyei aljegyzőt bízták meg, akik már hozzáfogtak az előkészítő munkához, hogy az idei gyermeknap Nagybcskerekén minél kiválóbb eredménnyel járjon.

A vármegye alispánja egyben fölhívást intézett a rendezett tanácsú városok polgármestereihez és a járási főszolgabírákhoz, hogy a gyermekvédő liga javára rendezendő gyermeknap érdekében kövessenek el minden lehetőt. E fölhívás alapján az egyes járásokban már szintén megindult az előkészítő munka s eddig a vármegyében a következőket bízták meg a gyermeknap rendezésével:

A törökkanizsai járásban Schulpe Vilmos nagybirtokos.

Módosi járásban Rankov Lajos róm. kath. plébános.

Tőrbencei járásban Istvánfy István kir. közjegyző.

Központi járásban Holcz Ferenc róm. kath. plébános.

Nagyszentmiklósi járásban Szuk Antal polgári iskolai igazgatót.

Perjámosi járásban minden községben külön megbíztak valakit.

Gyertyámos községben Kreppel Simon tanító rendezi.

— **Lapunk felelős szerkesztője, dr. Brájer Lajos** Délfranciaországból tegnap hazérkezett Nagybecskerekre.

— **A kultúregyesület vidéki tanfolyamai.** A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület által a vármegyében rendezett magyar nyelvű ismételő tanfolyamai közül február 29-én Bókán volt a záróvizsga. A vizsgán a kultúregyesület képviselőjében megjelent Steinbach Antal módosi járási főszolgabíró, a község előjárósága, az iskolaszék tagjai, valamint a lakosság közül sokan. A tanfolyamot itt 25 horvát anyanyelvű legény hallgatta, akik a vizsga tanúsága szerint a magyar nyelv elsajátításában igen szép eredményt mutattak föl. A tanfolyamot Vugrinicsics Ferenc községi tanító vezette, akinek Steinbach Antal főbíró meleg szavakban köszönte meg buzgó és eredményes munkálkodását.

— **Róm. kath. ének- és zeneegylet.** A nagybecskereki róm. kath. ének- és zeneegylet, mint halljuk, a jövő héten megtartja alakuló ülését. Az egyesületbe már eddig is oly szép számmal jelentkeztek a tagok, hogy biztosra lehet venni, hogy az új zeneegylet egy az egyházi ténykedésben, mint más tereken helyt fog állni. Az egyesület szervező bizottsága ezúton is felkéri azokat, akik jó hangszal és zenei képességgel bírnak, hogy belépésüket Wehninger József róm. kath. egyházi karagynál jelentsek be.

— **Társadalmi tudományi előadás.** A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület március 11-én tarja idei második társadalmi tudományi előadását. Ezúttal dr. Farkas Gajza tart előadást a „Jövő társadalom neveléséről” címmel.

— **Táncpróba.** A nagybecskereki Misszonyokról nevezett iskolánövérk vezetésével álló tan- és nevelőintézetében tegnap tartották meg a növendékek táncvizsgáját, mely alkalmával előkelő nagyszámú közönség töltötte meg a táncteremre átalakított első emeletet. Ott voltak: Botka Beláné, Jankó Agoston aliapán és neje, Magyar Pál pápai kamarás, dr. Perics Zoltán polgármester és neje, Balási József főgimnáziumi igazgató, Harzer József és Lendvai Márton főgimnáziumi tanárok és nejeik, Farkas Ignác kegyesrendi áldozó, Sóka Ignác plébános, Reitter Oszkár rendőrkapitány, dr. Milassin Kálmán pincsevai kir. ügyész és neje, Krumenacker István forgalmi főnök és neje, dr. Flalowski Béla törvényszéki orvos és neje, Engel Ferenc hitvitató, Marci Ernő segédlelkész s közéletünk számos kitűnősége.

A táncvizsgát délután 5 órakor vette kezdetét, amikor a tánc- és alapállásokat mutatták be. Majd az egyszerűbb táncokra került a sor s három kedves apróság Engel Margit, Brájer Stefke és Fodor Jósika egy pompásan elintáncolt magyar szólóval vívták ki a nézők tapsait.

tatkozni, mikor én össze vagyok kötözve — mondá Jolánta a fogait csikorgatva.

— Nagyon kemények a szavai — mondá Azor rosszul alkalmazott udvariassággal.

— Még csodálkozik? Keményebbeket kellett volna használnom.

— Heza sietek s figyervezen fogok visszateretni.

— Csak méltóságok — mondá barátságosan a rablólovag. — Azt hiszi, hogy eddig itt leszek a kizsárazással, míg vissza nem tér!

— Majd elváltok — mondá Azor fölbátorodva. — Lovam gyors s csatlósaim meg fognak téged találni.

— Szerelmekre kérem, szabadítson meg! — esergött a leányzó. — Ne hagyjon itt egyedül! Hat még fegyverre van szüksége. Hízen mint férfiak állnak egymással szemben.

— Türelem, drága Jolánta — vigasztalta a lovag. — Olyan gyorsan visszatérek, ahogy csak a lovamtól telik.

A rablólovag megvetőleg végigmérte Azort, azután hirtelen elvagdosta a nemes leányzó kötelékét.

— Őa iránt való szerelmemből legyen szabad, Jolánta Valasszon közföldünk.

Jolánta előbb Azorra nézett, majd a rablólovagra, szótlanul elhatározással az utóbbinak a karjaiba vete magát s széjon csökölt.

Azor elfordult s szótlanul elvágta.

A rablólovag és Jolánta békésen vándoroltak az erdőben, messze az utól. Egyik kezével lovát vezette, a másikkal pedig a meghódított leány derekát karolta át.

Barry Pain.

A pas de quatre és patineur után egy sikerült menuette következett, melyet a növendékek igen bájosan lejtettek. A leggyönyörűbb sikere azonban a spanyol táncok volt, melyet Brájer Tünde, Fuka Zsófi, Milassin Saci és Sira Anna táncoltak oly ügyesen, hogy a közönség meg is ujjazta. Ugyancsak nagy sikere volt a sporttáncnak, melynél minden egyes táncosnő egy sportjelvényvel a fején jelentek meg, a főnököknek egy eléggé nem dicsérhető ötlete, melyet a növérk páratlan szorgalmával és gyermekszeregetéssel lehetett csak megvalósítani. A táncvizsgát lelkes csárdással fejezték be, melynek végzetével a közönség szívélyes óvációkban részesítette Keszler Lajost, a kitűnő táncotnart, ki növendékeivel szótlanul sikert ért el. Lelekes éljenzés tárgyát képezte Mária Dolores növér is, ki fáradhatatlan buzgósággal zongorásta a talp alá valókat.

A táncvizsgát este 9 órakor fejezték be.

— **Egy óra tanító ünneplése.** Nagyteremről írják, hogy a község szép ünnepségné volt színhelye. A napokban tartotta ugyanis a Délvidéki földműves egyesület ottani fiókja közgyűlését. Az ünnepély alkalmából a földművesegylet által létesített ismételőiskola növendékei vizsgát tartottak Hunyár János nyug. tanító vezetésével. Dáiban társasbéd volt, melyben a Délvidéki földművesegylet kiküldöttje Dold István titkár mondott felkészítő beszédet. Este műkedvelői színi előadás fejezte be a szép ünnepélyt. A német ajku gyermekek Hunyár tanító vezetésével először a Szózatot énekelték el. Majd egy egyfelvonásos magyar játékot és két német kis darabot adtak elő, zajos tetszés mellett. Ezután a lakosság szeretetének legzesebb jelével halmozta el az ősz tanítót, óriási remek szép babékoszort adtak át neki nemzeti színű szalagokkal.

— **Vége a farsangnak.** Komor szürkeséggel ránk köszöntött ma a farsang utolsó napja. Nyolc hete mulatnak az emberek, ki s mulatság okáért, ki keserűségéből, hogy ezt a kutyá világot valamely rózsaszínnel megfesse. Mivelhogy azonban mindennek vége szokott lenni, az idei hosszú farsangnak is vége szabadt s elkövetkeznek a bünbánat napjai. Azaz dehogyan következnek; ellenkezőleg tyuhaj! csak azért is mulatunk! — kiáltják az emberek és jönnek a hőlti mulatságok. Ezek a javíthatatlan mulatók azért mulatnak, hogy ne érezzék a hivatalos hőlti keserűségét, mikor ugyanis elég hőlt van az életben. Okoskodásuk sokakat zavarba ejt, de nem igen lehet a legtöbb embernek követni, mert nyolc hetes farsang után uincs miből mulatni. Inkább sirni való az, ami a sok mulatság után következik s így akarva, nem akarva, ráfanyalodunk a hőltre.

Farsang utólját különben a római katolikus egyház is megünnepli külön istentiszteletekkel s a három utolsó napon szentségkítétel volt a templomban. Holnap, hamvazó szerdától pedig, mert elkövetkeznek a nagy szorongatás napjai gyászompát öltenek a templomok, a dicsőséges föltámadásig.

— **A gazdasztek helyzete.** A legközelebb lefolyt gazdaszti nagygyűlés által a földművelésügyi miniszternek küldöttéleg átadott emlékiratban a gazdaszti állásközvetítési ügynek nagyfontosságára is felhivatott a földművelésügyi kormány figyelmé, mert az állástalan gazdasztek hallatlan visszaéléseknek vannak kitéve a magánügynökök részéről. A gazdaszti nagygyűlés rendezésében eljár Gyakorlati Gazdasztek Országos Egyesülete s bajok orvoslása végett már most arra törekszik minden rendelkezésre álló eszközzel, hogy állásközvetítő ügykört a legszélesebb alapokra fektethesse s ezért állásközvetítő-osztályát újra szervezi; felkéri egyszer-mind az ország összes földbirtokosait és bérlőit, hogy ebben az emberbaráti akciójában segítségére legyenek — csupán azért, hogy gazdasztaikban alkalmazatai kivárat (okleveles, gyakorlati vizsgát tett vagy nem okleveles) gazdasztek a Gyakorlati Gazdasztek Országos Egyesülete (Budapest, VII., Rákóczi-ut 86. sz. földszint 7. ajtó) által közvetítessék. Az állásközvetítések egy a birtokosokra s bérlőkre, mint a gazdasztekre nézve teljesen ingyenes.

— **Hagyomány a nagybecskereki Ielencház javára.** Régen kapott Nagybecskerek városa olyan értesítést, mint amilyenre a billéti kir. járásbíróság egy végrendelet meghirdetése alkalmából a mai napon meglepte. Ugyanis Billéden f. évi február hó 16-án elhalt özv. Schmidt Mihályné szül. Lafleur Anna, aki a végrendelet tanúsága szerint a néhány hagyományon feltű fennmaradó minden vagyonát egy Nagybecskerekben felállítandó Ielencház részére hagyta.

— **Az építőiparosok, gyárosok és fakereskedők figyelmébe.** Az építőipar terén működő mérnökök, építésszek, építő- és kőművesmesterek, téglagyárosok, nemkülönbön a fakereskedők és az építőanyag eladásával foglalkozó kereskedők, bérlők és szállítók üzleti tevékenységük kifejtésénél a leghasznosabb utbaigazításokat a „Vállalkozók Lapja” című Budapestben 28 év óta megjelenő szaklapban találhatják. E szaklapban, melyet Lakatos Lajos, Sós Izor és Komor Marcell építész szerkesztenek, mindaz megvan, ami szakembereinknek tevékenységük kifejtésénél szükséges. Közli a lap az összes állami, megyei, városi és községi építkezéseket, szállításokat és az ezen ügyekben megtartott versenytárgyalások eredményeit. Előkelő szakemberek tollából eredő cikkeken kívül közli a Vállalkozók Lapja az összes várható építkezéseket, közszállításokat és a műszaki téren betöltendő állásokat, beszámol a tervpályázatokról, tagosításokról és a mérnöki munkákról. Előfizetési ára félévre 8 korona. Mutatványszámot díjmentesen küld magyar vagynámet nyelven a Vállalkozók Lapja kiadóhivatala Budapest, VII., Erzsébet-körut 8 sz.

— **Perselyfosztogató gyerekek.** Mint Nagy-kikindáról írják, az ottani róm. kath. templomban a múlt héten két ízben is kifosztották a perselyt. A reádörög a tetteseket Gaba Mihály és Matula Béla fiatal suhancok személyében kézrekerítették. Gaba Mihály a napokban a reggeli mise után fellopózkodott a toronyba, ahonnan templomzárás után lejtött és feltört egy perselyt, de csak pár fillért talált benne. A déli barangozástör aztán kioszt a templomból. Másnap Gaba Matula társaságában próbált szerencsét. Templomzárás után feltörték ismét egy perselyt, de itt is csekély eredményvel. Mindössze 3 kor. 30 fillért szedtek ki a perselyekből. Az elvetemedett fiúk a pénzt aztán Nyagrity Milánnal együtt, aki tulajdonkép a felbujító volt, elmulatták.

A sós savanyu vizek királya névvel illetik szakkörökben a málnái Sicília forrásvizet s méltán, mert ez a természetes forrásvíz kipróbált kitűnő hatással van a gége, torok, tüdő és gyomorbántalmaknál, páratlanul nyálkoldó és étvágygerjesztő Hatása gyors, amennyiben a gyomorgéget azonnal megszünteti. Magyarországi főraktár: Brázy Kálmán, Budapest, VIII. József-körut 37.

Gyermekeknek

és felnőtteknek.

Kiváló táplálék az egészséges és gyenge, a fejlődésben visszamaradt minden koru gyermekek részére. Elősegíti az izom- és csontképződést, megakadályozza és megszünteti a hasmenést, hasfájást, bélhurutot stb. „A csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az árusító helyeken, vagy R. Kufeké, Wien, I. 153/2-4.2

Mulatság.

Farsangi naptár.

Március 7. Az orsz. vasutas-szövetség nagybecskereki kerületének táncestélye.

•• **A vasutasok mulatsága.** Az országos vasuti szövetség nagybecskereki kerülete tudvalevőleg március 7-ikén tartja ez idei táncestélyét a kaszinóban. A rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság, mely mindenkor a legelvezetesebb esték közé tartozott, az idén is a legjobban sikerüljön. És az előjelekből ítélve, a vasutasok március 7-iki táncestélye semmiben sem fog elmaradni az eddigiektől. Az érdeklődés városszerte nagy a mulatság iránt, úgy hogy a hét szombat esteje, pompás jókedvű mulatságot jelent a nagybecskerekieknek.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy

sok ezer gyermek meggyógyult

Az Emulsió vasárnaponként a SCOTT-féle módosított vitamin-jegyet — a halászi — kártyák gyűjtembe venni.

e szer használata által. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki

SCOTT-féle Emulsiót.

Minden üvegben egyenlő finom, hatáson alkatrészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” közkezdelt zeneműfolyóiratnak a ma megjelent 352-ik füzeté, mint rendesen, gazdag, érdekes zenemű-ujdonságokkal bővelkedik. Farsangi füzet a tartalmazza: I. Heidelberg Albert, az idény leg-sikerültebb chansonjaiból összeállított remek „Bonbonniere” című francia négyesét. II. Lengyel Miska „Gambinus” polka fraucais-ját. III. Sousa F. John „Keresztes lovagok” című rendkívül népszerű amerikai indulóját. Az ügyesen szerkesztett, életrevaló folyóiratot, mely ma már majd csaknem minden magyar zeneeszlád zongoráján feltalálható, felesleges ajánlalnunk. Gazdag, értékes tartalma és mesés olcsó ára, önmagát ajánlja; csupán annyit szok-
nak, kik nem ismernek, hogy egy negyedében 6 új gazdag történelmi füzet jelenik meg s így a legszebb zeneműujdonságokat kapja az előfizető 3 korona negyedévi előfizetésért. Előfizetések a most folyó XV. évfolyam 69-ik (I. jan., márc.) évfolyamára a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest, VIII., József-körút 24. intézendők.

TÁVIRATOK.

A belügyminiszter a királynál.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter tegnap este Bécsbe érkezett, ahonnan ma Schönbrunnba ment s itt a király délelőtt külön kihallgatáson fogadta. A belügyminiszter a királynak bemutatta az általános választói jogról szóló törvény tervezetét.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) A felhivatalos „Magyar Távirati Iroda” jelenti: Andrassy Gyula gróf belügyminisztert a király ma délelőtt 11 órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta. A miniszter, aki folyó ügyek-ről tett jelentést a királynak, még ma dél-után visszatér Budapestre.

Egyben jelenti a felhivatalos, hogy egyes lapoknak a választói jog tervezetéről szóló közleményei tisztára találgatások.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök a magyar delegátusokkal ma reggel a delegáció záró ülésére Bécsbe utazott.

A delegációk.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció egyesült négyes albizottsága ma délután 5 órakor egyeztető ülést tart, holnap pedig a plénum ülészik s ezzel a delegáció ülései véget érnek.

A tisztí fizetésemelés.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák delegáció záró ülésén tudomásul fogják venni a magyar delegációnak a tisztí fizetések dolgában tett ama ki-jelentését, hogy a tisztí fizetésemelés kér-dését a delegáció jövő ülészakában teszi mérleveslés tárgyává.

A tiszaháti mandátum.

Budapest, március 2. („A Torontái” eredeti távirata.) Uray Imre függetlenségi képviselő halálával megüresedett tiszaháti kerületben tegnap volt a választás, amely a késő este ért véget. A választás ered-ménye az, hogy Máthé László díszidenst 434 szótöbbséggel Kallós Tivadar füg-getlenségivel szemben képviselővé vá-lasztották.

A horvát helyzet.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Zágrábból sürgönyzik: A lefolyt képviselőválasztás pontos eredménye a következő: A horvát-szerb koalíció 55, a Starcevic-párt 25, a paraszt-párt 2, a Rauch-párt 2, a radikális szerb-párt pedig 1 mandátumot kapott. Három helyen pótválasztás lesz.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Zágrábi jelentés szerint

Zágráiban mindenfelé nagy élénkség ural-kodik a választások befejezése óta. Az utcákon naponként tüntető emberáradat hullámzik. A diákok nemzeti dalokat éneklő csapatok vonulnak végig az utcákon. Tegnap Bory Iván volt főispánt választották meg Zágráb polgármesterévé Amrus Milán dr. helyébe, aki az ellenzékkel sza-vazott. Ugyancsak tegnap szabadlábra he-lyezték Radicsot, a parasztpárt vezérét. Az egyetem szenátusa figyelemfelkeltést tett közzé, hogy az egyetemi hallgatók g tartózkodjék minden tüntetéstől, nehogy kény-telenek legyenek bezárni egy évre az egyetemet.

Budapest, március 3. (A „Torontái” ered. távirata.) Zágrábból jelentik: Ara-niczky Szlavkó igazságügyi osztályfőnök kijelentette, hogy szolidaritást vállal két kartársával és értesítette a bánt, hogy le-mond, ha a személye eselleg akadályt képez abban, hogy a bán és a horvát-szerb koalíció kompromisszumos tárgyalá-sokat kezdjenek. A bán ezt az ajánlatot is kereken visszautasította.

A horvátok és a házszabályrevízió.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, a horvát képviselők e hét végén érkeznek Budapestre, hogy részt vegyenek a ház-szabályrevízió vitájában. Hir szerint eddigi megállapodásuk az, hogy csak egy szóno-kot állítanak ki a perondra, aki kifejtí a horvátok álláspontját. A többi horvát kép-viselő egyelőre várakozó állást foglal el.

A csernovai vérengzés.

Budapest, március 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Rózsahegyről sürgönyzik, a csernovai vérengzés bírósági tárgyalásának mai második napján befejezték az összes vádlottak kihallgatását. A tárgyalás iránt egyébként alig van érdeklődés s mindössze néhány ember van a közönség helyén. A város is teljesen nyugodt.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 3. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záralkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	24.46
Buza (októberre 1908.)	19.94
Rozs (áprilisra 1908.)	21.48
Rozs (októberre 1908.)	17.48
Zab (áprilisra 1908.)	16.04
Tengeri (májusra 1908.)	13.50

Közgazdaság.

A tisztviselők takarékegylete.

— Az évi jelentés. —

Az osztrák-magyar első általános tisztviselő egylet nagybecskereki takaré- és előleg-társulata, mint már közöltük, vasárnap tartotta az évi rendes közgyűlését. Most itt adjuk a tár-sulat lefolyt évi munkaságáról szóló évi jelentést a következőkben:

Tekintetes közgyűlés!

Szövetkezetünk az 1907. évvel fennállásának 21. évét töltötte be, mely üzleti év eredményei a következőkben számolunk be: Mielőtt magára a üzleti eredmény vázolására térnénk át, szükséges-nek tartjuk szövetkezetünknek régén vajdó adó-ügyét, mely immár befejezést nyert, ismertetni. Azon panaszunkkal, amelyre az 1899-1904. évekre befizetett adóknak, adótergely hiányában, a visszatérését kérelmeztük, elutasítottunk s így — sajnos — erről le kell mondanunk.

Másként áll azonban a dolog az 1905, 1906. és 1907. évi adóval. Ugyanis az egyes adókövető-bizottság szövetkezetünknek: 1905. évi adóját 464 kor. 41 fillér, 1906. évi adóját 394 kor. 20 fillér, 1907. évi adóját 363 kor. 55 fillér, összesen 1222 kor. 16 fillérben állapította meg, mely kivétel ellen természetesen fellebbezéssel éltünk a felszólá-lási bizottsághoz. Utóbbi igazunkat meghallgatva, az 1905. évi adót 111 kor. 73 fillér, 1906. évi adót 66 kor. 43 fillér, 1907. évi adót 59 kor. 66 fillér, összesen 237 kor. 82 fillérre szállította le, amire a kincstár képviselője beleegyezett. Ezen beszál-lítással egyetünk azt érte el, hogy az 1905. évre eső adóért nem kellett a tartalékalapot igénybe venni, továbbá az 1906. évre rezervált 900 ko-ronához sem kellett nyulni, hanem kifizette az 1907. évi üzleti eredmény terhére mind a három évi adót, miáltal a múlt évről fenmaradt adótar-talék a t. közgyűlésnek szabad rendelkezésére áll. Számban kifejezve az adó helyesbitése egy-

letünk javára 2062 korona megtakarítást jelent és ugyancsak ezen adóleírásnak köszönhetjük, hogy azon kellems helyzetbe jutottunk, hogy tagjainknak 1907. évre a régi 6%-os osztaléknak a megállapítását és kifizetését hozhatjuk javaslatba.

Ezek után áttérünk az üzleti eredményre: 1906. év végével volt egyetünknek 285 tagja 520 üzletárszszal; 1907. év folyamán be-lépett és felvételt 5 tag 28 üzletárszszal, kilé-pett 13 tag 28 üzletárszszal, maradt tehát 1907. év végén 277 tag 520 üzletárszszal 1906. év vé-gével a befizetett üzletárszszal összege 49 725 ko-rona 69 fillér, 1907. év folyamán befizetett 3617 korona 63 fillér, 1907. év folyamán vissza-fizetett 3032 korona 8 fillér, 1907. év végével maradt tehát az üzletárszszal összege 50 311 kor. 24 fillér, 1906. év végével a tartalék-p 5684 korona 17 fillérre rugott; 1907. év folyamán az ujonnan belépett és felvett tagok által fizetett beiratási díjakkal 5692 korona 17 fillérre szapo-rodott fel, úgy, hogy ma már a tényleg befizetett üzletárszszal összegének a 10%-át meghaladja s így az alapszabályok 36. §-a alapján a további javadalmazását a t. közgyűlés be is színtatheti.

1906. év végével künn volt tagjainknál elő-leg címen 4115 kor. 23 fillér, 1907. év folyamán engedélyeztetett előleg c. 860 kor., 1907. év folyamán visszafizetett előleg c. 769 kor., 03 fill., 1907. év végével maradt tehát előleg c. 4203 kor. 20 fillér, 1906. év végével künn volt tagjaink-nál kölcsön c. 77.080 kor. 30 fillér, 1907. év folyamán engedélyeztetett 17 003 kor. 27 fillér, 1907. év folyamán visszafizetett 15 892 kor. 60 fillér, 1907. év végével maradt kölcsönök összege 78 190 kor. 97 fillér, 1906. év végével tartozott szövetkezetünk a központnak 24 000 kor. tőke és ennek az 1906. év II. felére járó 550 kor. kamat-tal; a kamatbátalékokat, valamint az 1907. évi I. felére járó kamatokat kifizettük, ellenben az 1907. év II. felére járó 500 kor. kamattal hátra-lékban vagyunk. Ezek szerint tőkében 1907. év folyamán nem törlesztettünk, miért is a tartozás tőkében 24 000 korona marad. (Folyt. köv.)

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátaink és ismerőseink, kik az Istenben boldogult édes atyánk, ille-tőleg nagyatyánk, dédatyánk stb.

Jovanovits Andreja

cimzetes esperes, farkasdi gör. kel. plébános elhunytá alkalmából mély fájdalomunkat vi-gasztalásukkal és részvételeikkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton hálás közsö-netünket.

Különös hálánkat fejezzük ki főtisztel-endő Uditzki Lázár és Markovits Athanasz torontálszigeti, Kamenkovits Sándor botosi, Milytev Pál nagybecskereki, Popovits Szve-tiszláv és Jovanovits Szvetiszláv esentai, Makszin Péter perlaszi és Arsenovits István idvori lelkész uraknak, Jovanovits Szvetiszláv, Gresity Lázár és Karras Miklós botosi, Vukov Péter nagybecskereki, Sztákiits Sztóján per-laszai, Sztanivuk Branko és Obradovits János idvori tanító uraknak és a helybeli tantes-tületnek, különösen Omorác Szvetiszláv tanító urnak, valamint Terzits Géna perlaszi kántornak szives közreműködésükért.

Kiváltképpen fejezzük ki hálás közsö-netünket Gelzinger Gyula községi jegyző urnak, ki drága halottunkat rövid de kínos beteg-sége alatt gyakori látogatásaikor vigasztalta és ki saját és családja nevében a megbol-dogult koporsójára koszorút helyeztet.

Köszönetünket fejezzük ki továbbá a helybeli egyházi és politikai községnek, vala-mint a helybeli polgárságnak részvétükért és szives közreműködésükért; dr. Oláh Béla tb. járási orvos, Belitska Gusztáv botosi jegyző és Babits Dénes mosorini segédjegyző urak-nak, valamint a környékbeli összes vendé-geknek szives megjelenésükért, végül dr. Ür-ményi Sándor bánlaki főszolgabíró, Baár Jenő bánlaki tb. főszolgabíró, Schwarz Rezső bánlaki járási állatorvos uraknak meleghangu részvétükért.

A gyászoló család nevében:

Jovanovits Milenko,

m. kir. pénzügyi szemellenőr, bánlaki járási számvevő.

236-11

Császárfürdő Budapestban. Nyári és téli magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú keses hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Meghívó.

Miután a „Jarkováci Népbank R-t.” a f. évi március hó 1-én délután 2 óra körül kitűzött

XV. rendes közgyűlése

az alapszabályok 14. pontja alapján meg tartható nem volt, az alapszabályok 23. §-a értelmében a t. c. részvényesek az ezen nel 1908. évi március hó 22-ének d. u. 2 órára megtartandó közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak, melynek tárgysorozata a következő:

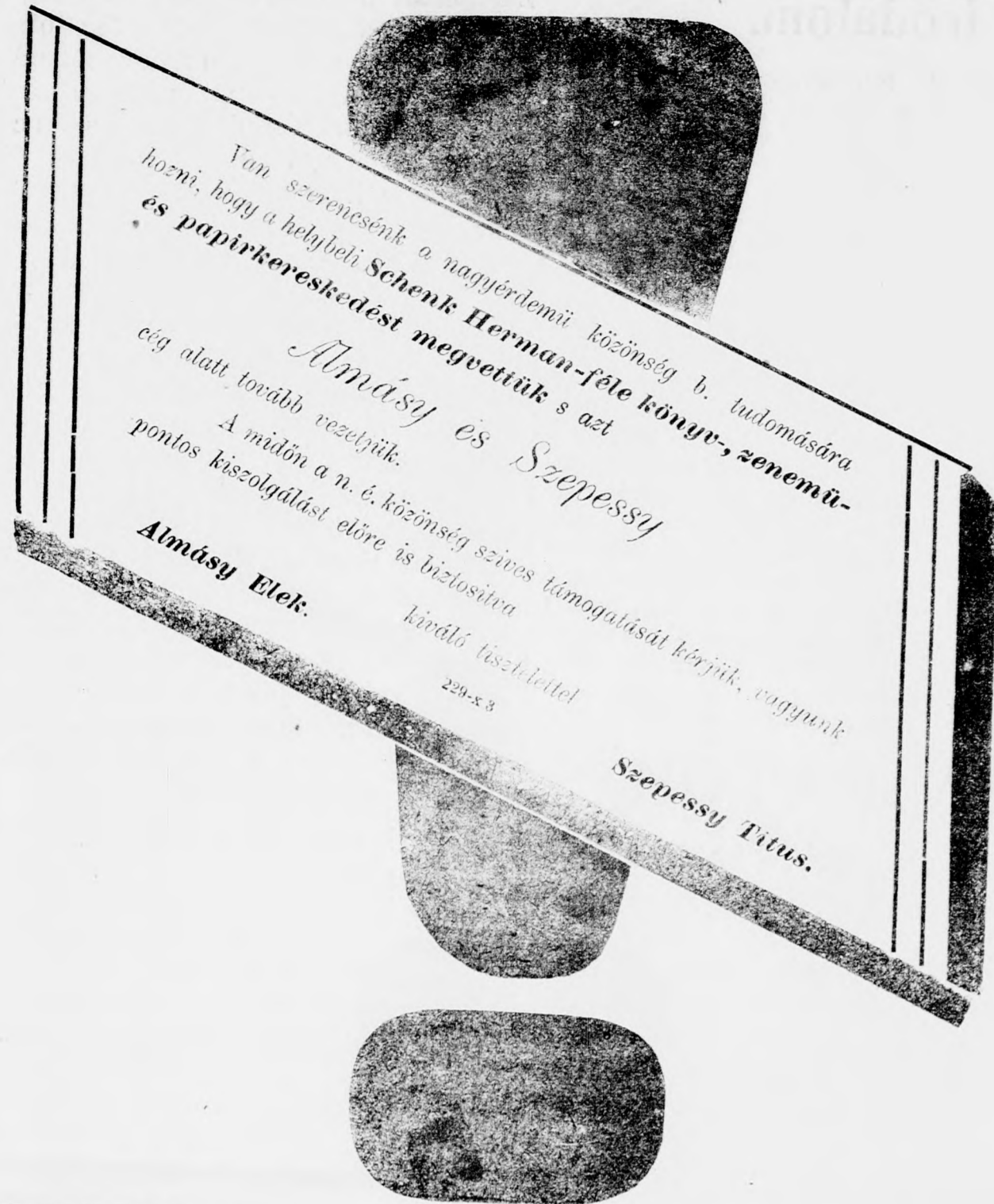
Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása az elnök által.
2. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
3. Az évi mérleg számla, igazgatósági s felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése, annak elfogadása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 18. §. Közgyűléseknel minden részvény egy szavazatra jogosít; tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi részvénnyel birjon is.

20. §. A közgyűlésen csak azon részvénytulajdonos szavazhat, kinek nevére a részvény már 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság részvénykönyvében átiratott és ki részvényeit a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon délig az intézet pénztáránál letétmenyezte.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

SZÉN SAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg leg tisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. — Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIASFÜRDŐI ÁSVANY- ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben

• Szit-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. • Elsőrendű asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgálunk!

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétválasztási telepe Buziásfürdő, Szigonyzím - Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. szám.

Ügyeshelyi képviselők keresetnek

1908. sz. A pacsovai szolgabírószágtól.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött bárányosi községi segédjegyzői állásra ezenrel pályázatot nyitok.

Felbírom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. évi március hó 15 éig a pacsovai szolgabírószághoz nyújtsák be. Az állás évi 800 kor. fizetés és 200 kor. államségélytel van egybekötve.

A választás napját később fogom kitűzni.

Pacsova, 1908 évi február hó 26.

Dr. Csávossy, főszolgabíró.

223-22

Közgyűlés.

A Chevra-Kadisa t. c. tagjai a f. hó 10-én, kedden Ádár hó 7-ik napján d. e. 10 órakor a hitközség irodájában tartandó rendes közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az előljáróság évi jelentése, zár számadása és a számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztése.
2. A felmentvény megszavazása.
3. Az 1908. évi költségvetésnek megállapítása.
4. A számvizsgáló-bizottság megválasztása.
5. A 7 tagú választó-bizottságnak megválasztása.
6. Új tagok felvétele.
7. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskerek, az 1908. évi március hó 2-án tartott választmányi ülésből.

Löffler Jónás, titkár. 237-1.1
Grün Simon, elnök.

Müncheni

Salvator-sör

kapható egész március hónapon át. Minden nap friss csapolás. Ezenkívül a Szent István sör is állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ
kaszinó vendéglős.

234-x.2

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

NYOMDASZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában. :-

52-x.19

Teljesen elkülönített

butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.34